

Lüganuse Vallavalitsus

Teie: 14.05.2025 nr 6-1/37-10

Meie: 07.08.2025 nr 13-3/25-1273

**Arvamuse andmine detailplaneeringule
VKG Wind OÜ tuulepargi detailplaneeringu lähteseisukohad ja keskkonnamõju
strateegilise hindamise programm**

Esitasite 14.05.2025 kirjaga nr 6-1/37-10 Eesti Geoloogiateenistusele (edaspidi EGT) ettepanekute küsimiseks VKG Wind OÜ tuulepargi detailplaneeringu lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi (edaspidi planeering). Planeeringu ala asub Ida-Viru maakonnas Lüganuse vallas. Planeeringualasse kuuluvad järgnevad katastriüksused: Heina (44201:001:1189), Karu (43701:003:0990), Turba (43701:003:0980), Varjeli (43701:003:0851), Kivi (43701:003:1100), Kaldapealse (43701:002:0740) ja Lille (44201:001:1196).

EGT pikendas vastamistähtaega 13.06.2025 kirjaga nr 13-3/25-974, kuna antud menetlus eeldas mahukat analüüsi nii esitatud planeeringute kohta kui ka tuuleenergia lahendustest piirkonnas laiemalt ning 11.07.2025 kirjaga nr 13-3/25-1120 Kliimaministeeriumilt arvamuse küsimiseks.

VKG Wind OÜ tuulepargi detailplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamine algatati Lüganuse Vallavolikogu 26.06.2024 otsusega nr 196. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on rajada tuulepark ja selle toimimiseks vajalik taristu. Planeeringuga otsitakse asukohta ühele tuulepargile, mis koosneb kuni 14 tuulikust. Elektrituuliku kõrgus maapinnast on kuni 250 meetrit ja tuulepargi nimivõimsus on vähemalt 42 MW. Planeeringuala pindala on ca 270 hektarit.

KSH programmis on korrektselt välja toodud planeeringuala osaline kattuvus Aseri fosforiidimaardla (registrikaardi number 191) passiivse tarbevaru plokkidega 28 ja 29. Samuti on viidatud osalisele kattuvusele Vão kihistu perspektiivse lubjakivilasundi levialaga.

Planeerimisseaduse (edaspidi PlanS) § 127 lõike 1 kohaselt koostatakse detailplaneering koostöös valitsusasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi detailplaneering käsitleb. PlanS § 133 lõike 1 kohaselt esitatakse detailplaneering kooskõlastamiseks kõnealuse seaduse § 127 lõikes 1 nimetatud asutustele.

Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 15 lõike 7 alusel kui planeeritaval maa-alal asub maardla või selle osa, kooskõlastatakse maakonnaplaneering, üldplaneering, detailplaneering ja riigi või kohaliku omavalitsuse eriplaneering PlanS-s sätestatud korras Kliimaministeeriumi või kliimaministri volitusel riigiasutusega, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogiaalane pädevus.

Kliimaministri 14.12.2024 käskkirjaga nr 1-2/24/507 „Volitus Eesti Geoloogiateenistusele maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavaks tegevuseks loa andmiseks ja planeeringute kooskõlastamiseks“ on Eesti Geoloogiateenistusele antud volitus kooskõlastada planeeringuid, kui planeeritav maa-ala asub maavarade registris oleval maardlal või selle osal.

MaaPS § 14 lõike 2 alusel, võib lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandatav tegevus:

- 1) ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda;
- 2) halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või;
- 3) halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitisega, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitse ehitise ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta, või tegemist on elektrituruseaduse tähenduses taastuvat energiaallikat kasutava elektrienergia tootmiseseadme ja seonduva taristu ehitamisega.

Kehtivad õigusaktid annavad võimaluse lubada maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasoleva olukorra halvenemist, kui tegemist on taastuvenergia rajatisega (sh tuulepargid). MaaPS § 14 lg 2¹ sätestab taastuvenergia ehitise ehitamise võimalikkuse maardlaalale maavara tüübi kaupa:

MaaPS § 14 lõige 2¹ sätestab taastuvenergia ehitise ehitamise võimalikkuse maardlaalale maavara tüübi kaupa. Kuivõrd käesoleva ala puhul esineb kattuvus fosforiidimaardla ning lubjakivi lasundi levialaga Vao kihistu perspektiivne ala, rakendub punkt 3:

- 3) muude maavarade maardla alal, mille kohta ei ole kehtivat kaevandamisluba ega geoloogilise uuringu luba ning ei ole esitatud selle maavara kaevandamisloa ega geoloogilise uuringu loa taotlust ning kui tegevusega on nõustunud Kliimaministeerium, juhul kui ta ei ole käesolevas lõikes sätestatud loa andjaks, tähtajaliselt kuni 35 aastaks.

Kliimaministeerium on oma 04.07.2025 kirjaga nr 14-6/25/3100 palunud arvestada EGT töös „Maardlatele ja maavarade perspektiiv- ning levialadele taastuvenergeetika taristu rajamise analüüs. Kirde- ja Kesk-Eesti“ toodud seisukohtadega.

Märgime, et planeeringuga hõlmatud ala kattub EGT töös analüüsitud alaga „Viru 16“. Alal lasuva fosforiidimaardla kohta on märgitud, et EGT geoloogilise ruumimudeli järgi on maardla selles piirkonnas fosforiidi kasulik kiht õhuke ja madala kvaliteediga. Seetõttu on EGT hinnangul kavandatava tuulepargiga kattuv alal Aseri fosforiidimaardla majanduslik perspektiiv madal ning EGT teeb ettepaneku mitte piirata Viru 16 ajutist rajamist.

Samuti märgitakse töös, et Viru 16 kattub Vao kihistu lubjakivi perspektiivse alaga, mis on olulise tähtsusega, kui kattuvuse pindala on vähemalt viis hektarit. Käesoleva planeeringulahenduse kohaselt kattuvad mitmed tuulikud Vao kihistu lubjakivi perspektiivse alaga olulisel määral. Sellise lahenduse puhul on alust arvata, et VKG Wind OÜ tuulepargi detailplaneeringu lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi planeeringu lahendus võivad paiguti halvendada maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda.

Kuivõrd hetkel on tegu tuuleparkide eriplaneeringu asukoha eelvaliku etapi lähteseisukohtadega, mitte planeeringulahendusega, ei ole EGT seisukohta potentsiaalselt sobiliku tuulepargi ala kohta küsitud. Palume eriplaneeringu koostamise käigus arvestada

eeltoodud seisukohtadega. Samuti palume arvestada MaaPS-is sätestatud nõuetega, kui potentsiaalselt sobilikud tuulepargi alad asuvad maardlate aladel.

Viimaks märgime, et enne tuuleparkide ehitamist on vajalik saada MaaPS kohane luba EGT-lt maardlatele ehitamiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurme

Maavarade registri osakonna juhataja

Mihkel Annusver

Maavarade registri osakonna spetsialist

5331 7112   Mihkel.Annusver@egt.ee